Бекітемін
Мектеп директоры
И.М.Толегенов

«Жаңа-ұйым жалпы орта мектеп» коммуналдық мемлекеттік мекемесі

«Мектептің ішкі тәртіп ережелері, оқушылардың құқықтары мен міндеттері»

1. Мектептегі тәртіп сақтау ережесі
2. «Кішіге ізет, үлкенге құрмет» - қағидасын ұстану.
3. Мектеп алаңындағы тәртіп.
4. Мектептен тыс, қоғамдық орындарда өзін-өзі ұстау ережесі.
5. Сабақ арасындағы үзіліс кезіндегі кезекшілік

Оқушы ережесі

1. Оқушы сабаққа келгенде қажетті кітап, дәптер, жазу-сызу құралдарымен келуі керек. Әр сабақтың алдында сол сабаққа қажетті оқу құрал – жабдыктарын дайындап қоюға тиісті.

2. Сабақ кезінде оқушы мұғалімнің айтқандарын тиянақты тыңдап, жазып отыру керек. Үй тапсырмасын күнделікке мұқият жазып алу керек, аптаның соңында мұғалім күнделікті тексеріп, ата-ананың қолын қойдыруды талап етеді.

Мектеп оқушыларына тыйым салынады:

- өзімен бірге сабаққа кедергі жасайтын заттарды, басылымдарды, ойын заттарын әкелуге;

- ақша салып ойнайтын ойындар ойнауға;

- бөтен нәрселер әкеліп сатуға, айырбастауға;

- сабакта, үзіліс кезінде қауіпсіздік ережелерін бұзуға;

4. Оқушылар бір- бірімен достық, әдептілік, қайырымдылық қарым- қатынаста болу керек. Жаман әдеттерден аулақ болуы тиіс.

5. Бір-бірімен сөйлескенде бұзақы, бейбастақ сөздерді қолданбай, тіл мәдениетін сақтап сөйлесуі керек.

6. Оқушылар себепсіз сабақ босатпауы тиіс, босатқан күнде себебін мұғалімге жеткізуі керек.

7. Ауру себепті немесе басқа да себепті жағдайлармен сабақтан қалғанда, оқымай қалған сабақтарын мұғалімнің көмегімен оқып түсінуі қажет.

8. Оқушылардың білімі мен тәрбиесі үшін жасалған мектептептің барлық талаптарын оқушылар міндетті түрде орындауға тиісті.

9. Оқушылар мектептің ішкі- сыртқы тазалығын сақтауға, кезекші оқушылардың талаптарын орындауға міндетті.

10. Каникул күндерінің алдында, соңында оқушылар сабақтан қалмауға, уақытында сабаққа келуге тиісті.

Осы Ереже барлық оқушылар үшін бірыңғай міндетті.

Оқушыларға арналған **ЕРЕЖЕЛЕР:**

Осы Ереженің мақсаты: Қазақстан Республикасы жас азаматының жоғары адамгершілік қасиеттерін тәрбиелеу және дамыту, оқушыларға мектепте білім алуға қолайлы жағдай туғызу және мектеп маңайында оқушылардың жүріп тұруына қауіпсіздік жасау.

ОҚУШЫЛАР: мектеп Жарғысын орындауға, мектептің, өзінің және басқаның мүлкін , мектеп ауласындағы *тазалық пен тәртіпті сақтауға және ұстаздар мен*

баска жұмыскерлердің еңбегіне құрметпен қарап мектепішілік Ережені сақтауға міндетті.

1. Оқушылардың сыртқы келбеті.

• Бекітілген үлгідегі мектеп формасын киюге: (киім үлгілері мектеп сайтында бар)

Мектепте, тазалықты сақтау мақсатында барлық оқушылар, екінші жеңіл аяқ киім киіп жүруі керек.

• Спорттық киімді дене шынықтыру сабағында ғана кию керек, басқа сабақта кию орынсыз.

• Мектепте себепсіз сыртқы киіммен жүруге болмайды.

• Салтанатты жиналыстарға және жалпымектептік шараларға оқушылар мерекелік киім киіп келуге тиіс.

• Мерекелік кештерге, концерт және дискотекаларға оқушылар қалаған киімдерін киіп келеді.

2. Жалпы тәртіп ережелері.

Оқушылар мектепке мектеп формасын киіп, таза күйінде сабақ басталар алдында 10 минут қалғанда кешікпей келулері керек.

Мектепке кіргеннен кейін оқушылар сыртқы киімдерін және аяқ киімдерін шешіп екінші аяқ киімдерін киеді, шаштарын әдемілеп, киімдерін дұрыстап, сыныпка *кіріп оқу құралдарын дайындап мұғалімді күтіп отырады.*

Өрт қауіпсіздігі, Жол ережелерін оқып, біліп және сол Ережелерді сақтауға міндетті.

Оқушылар бір- бірімен достық, әдептілік, қайырымдылық қарым- қатынаста болу керек. Жаман әдеттерден аулақ болуы тиіс.

• Оқушылар, үлкен адамдарды сыйлауға, кішіге ізет көрсетуге оларға керек болғанда көмектесуге; мектептің, өзінің және басқаның мүлігін сақтап, ұқыптылықпен қарауға: мұғалімдердің және мектептің басқа жұмыскерлердің талаптарын орындауға міндетті.

• Оқушылар бір-бірін атымен атап, үлкен адамдардың тегін атап «сіз» деп және бөтен адамдарға да «сіз» деп сөйлеседі.

• Оқушылар үлкен адамдарға жол беріп; кішкентай оқушыларды алдымен жіберулеріп және де ұлдар қыздарға жол берулері керек.

• Бір-бірімен сөйлескенде бұзақы, бейбастақ сөздерді колданбай, тіл мәдениетін сақтап сөйлесуі керек. Күш қолдану адамның ар-намысын қорлайды, сондықтан мектепте төбелесуге қатаң түрде тыйым салынады.

• Оқушыларға: сабақ кезінде мұғалімнің немесе оқу меңгерушісінің рұқсатынсыз мектептен және оның маңайынан, өз бетінше спорттық, мәдени және сыныптан тыс шаралардан кетуге болмайды; мектепте және оның маңайына жарылғыш, жанғыш, сұйық заттарды, пиротехникалық бұйымдарды, газ баллондарын, шылым мен спирттік ішімдіктерді, есеңгірететін және уландыратын заттарды әкеліп пайдалануға қатаң тыйым салынады.

• Мектепте: оқушылардың өміріне және денсаулығына қауіпті болғандықтан, терезенің алдына мінуге, шкафтардың үстіне шығуға, баспалдақтың таянышымен сырғанақ тебуге, басқа оқушыларды итеруге; мектептегі шаруашылық бөлмелерінің есігін ашып-кіруге; электрлік шкафтарды ашуға **ҚАТАҢ ТЫЙЫМ САЛЫНАДЫ;**

Сабақ кезінде.

Мұғалім сыныпқа кіргенде оқушылар орындарынан тұрулары керек. Олар амандасқаннан соң және мұғалімнің рұқсатынан кейін орындарына отырады. Осылай оқушылар сабақ кезінде сыныпқа кіріп келген әрбір кісімен амандасып қарсы алулары керек. Мұғалім немесе басқа адам сыныптан шыққаннан кейін де оқушылар орындарынан тұрулары керек.

Сабақ кезінде мұғалім сабақтағы тәртіп ережесін өзі орнатады.

Сабақ үстінде шулауға, өзі басқа нәрсеге алаңдап және де жолдастарын да сөзге тартып, ойынмен алаңдатуға болмайды.

Егер оқушы бірдеңе айтқысы, сұрақ қойғысы келсе, ол қолын көтеріп, мұғалім рұқсат берген соң сөйлеуі керек. Мұғалім басқа да тәртіп ережелерін қоя алады.

Сабақ аяқталған туралы қоңырау мұғалім үшін соғылады. Ол сабақ аяқталуының дәл уақытын белгілеп оқушыларға оның аяқталғаны туралы хабарлайды.

Егер оқушы мектептегі сабақты қалдырса, ол сынып жетекшісіне медициналық анықтаманы немесе ата-анасынан қысқаша хат әкелуі керек. Сабақты дәлелді себепсіз қалдыруға немесе сабаққа кешігіп келуге рұқсат етілмейді.

Үзілісте және сабақ аяқталғаннан соң.

Үзіліс кезінде оқушылар: өздерінің жұмыс орнын қалпына келтіріп қоюға; сыныптан шығуға; кезекші мұғалімдердің және де басқа жұмыскерлердің талаптарына бағынуға міндетті.

Үзілісте: баспалдақтармен жүгіруге, терезе ойығы, шыны витрина немесе басқа да ойнауға арналмаған жерлерде жақын, бір-бірін итеріп, заттарды лақтыруға және күш көрсетіп жаман, былапыт сөздерді айтып қол сермеп, басқа қылықтар жасап шулауға, басқаларға демалуға, жұмыс істеуге кедергі жасауға болмайды.

Асханада болғанда оқушылар: ыстық және сұйық тамақ алып жатқан кезде жан-жағына назар аударып абай болулары керек; асханадан алған немесе үйлерінен

алып келген тамақты асхананың ішінде ғана жеулері керек: мұғалімдердің немесе асхана жұмыскерлерінің талаптарына бағынады: тамақты кезекпен алады: тамақтанғаннан соң үстелдің үстін жинайды.

Мектеп маңайындағы тәртіп. Мектеп маңайы мектептің бөлігі болып есептеледі (мектеп учаскесі).

Мектеп учаскесінде оқушылар: оның алыңының шегінен шықпай; жалпы тәртіп ережелерін сақтап жүрулері керек.

Соңғы ереже.

Осы Ережені және мектеп Жарғысын бұзғаны үшін, оқушыларға **мектеп** Жарғысында қарастырылған тәртіп және тәрбиелеу шаралары колданылады.

Осы Ережелер мектептен тыс өткізілетін барлық шараларға да таратылады.

Осыған орай, Қазақстан Республикасының Заңымен, кәмелеттік жасқа толмағандардың арасында балалар қаңғыбастығының алдын-алуға бағытталған құқықтық шараларының кешені қарастырылып жатыр.

336-3 бап. Кәмелеттік жасқа толмағандардың түнгі уақытта ойын сауық мекемесінде жүруі.

1. Кәмелеттік жасқа толмағандардың түнгі уақытта (сағат 22 ден таңғы 6 -00ге дейін) – ойын сауық мекемелерінде заңды өкілдерінсіз жүруі, - заңды өкілдеріне ескерту салынады.

2. Осы баптың бірінші бөлімінде қаралған, жыл бойы әкімшілік айыппұл салғаннан кейін қайталап жасалса, заңды өкілге бес айлық есеп көрсеткіштен он айлық есеп көрсеткішіне дейін айыппұл салынады.

336 бап. Спирт ішімдіктерін ішіп немесе мас күйінде қоғамдық орындарға келу.

1. Спирт ішімдіктерін көшеде немесе қоғамдық орындарды ішу, сауда ұйымдары мен қоғамдық тамақтанудан басқа, жергілікті атқару органдары рұқсат берген жерлерде спирт ішімдіктерін сату, немесе қоғамдық орынға мас күйінде келу, адамның қадір – қасиетін немесе қоғамдық имандылығын қорлау, - бір айлық есеп көрсеткішімен айыппұл салынады.

2. Осы баптың бірінші бөлімінде қаралған, жыл бойы әкімшілік айыппұл салғаннан кейін қайталап жасалса,- бір айлық есеп көрсеткіштен екі айлық есеп көрсеткішіне дейін айыппұл салынады.

Осы баптың бірінші бөлімінде қаралған, тұлғамен жасалса, спирт ішімдіктерін ішіп немесе мас күйінде қоғамдық орындарға келгені, жыл бойы екі рет әкімшілік жазаланғаны расталса,- екі айылық есеп көрсеткіштен бес айлық есеп көрсеткішке дейін айыппұл салынады, айрықша жағдайда, егер бұзушылық тұлға есебінен істің мән – жайы бойынша шара жеткіліксіз деп саналса, мерзімі он бес күн әкімшілік тұтқындау.

Мектеп оқушыларының ережелері

Мектепте оқу – тәрбие үрдісінде жағымды жағдай жасау, мектеп маңы мен мектеп өмірінде оқушылардың өмір қауіпсіздігін сақтау, адами құндылықтарды сыйлауға, қоғамда өздерін таныта білуге дағдыландыратын мектеп оқушыларының тәртіп **Е Р Е Ж Е Л Е Р І**

1. Жалпы ережелер

1.1. Мектепте оқушылар өзара және үлкендер арасында рухани – адамгершілік нормаларын сақтайды. Адал әрі өзінің және өзгенің ар-ождан қағидаларын биік ұстайды.

1.2 Оқушылар:

Оқушы мектепке мектеп үлгісімен (формасымен) ;

- Үлкендерге құрметпен қарауға;
- Көмек керек кезінде кішілерге, мүгедек-кемтарларға көмек көрсетуге;
- Мектеп мүлкін өз мүлкіндей сақтап, күтуге, басқа да адамдар мен қоғамдық меншіктерді көздің қарашығындай сақтауға;
- Мұғалімдердің және басқа да мектеп қызметкерлерінің айтқанын бұлжытпай орындауға;
- Ынталы оқуға, шығармашылықпен жұмыс істеуге және білімді табандылықпен меңгеруге;
- Сабақтан қалмауға, сабаққа және басқа да іс-шараларға кешікпей, уақтылы келуге;
- Мектеп ережелерімен талаптарын (мектеп әкімшілігінің , мұғалімдердің, сынып жетекшілері мен оқушылар ұйымының) орындауға;
- Мектептің қоғамдық және мәдени өміріне белсене қатысуға;
- Өзінің мәдени деңгейін әрқашан көтеріп отыруға, өз бойында жақсы эстетикалық талғам мен әдептерді қалыптастыруға;
- Жаман әдеттерден: темекі шегу, жаман сөз айту, қыдыру, салақтық т.б. аулақ болуға, оны болдырмауға;
- Жеке бас гигиенасын сақтауға, денесін шынықтыруға, мектепте және басқа да қоғамдық орындарда тәртіп пен тазалықты сақтауға;
- Ұжымда достық қарым-қатынас орнатуға, бірін-бірі құрметтеуге, бір-бірінің абыройы мен намысын қорғауға;
- Табиғатқа (өсімдік, жан-жануар т.б.) нұқсан келтірмей, қамқор болуға

М І Н Д Е Т Т І

1.3. Оқушылар мұғалімдерді , өзінен жасы үлкен адамдарды «Сіз» деп атайды.

1.4. Оқушылар үлкенге жол береді. Жоғары сынып оқушылары төменгі сынып оқушыларына , ер балалар қыз балаларға жол берулері тиіс.

1.5. Өзара түсініспеушілік жағдай болғанда ешқашан күш қолдануға , лас сөздермен балағаттауға болмайды.

1.6. Оқушыларға:

- Сабақ уақытында мектептен және мектеп маңынан мұғалімдердің, мектеп әкімшілік мүшелерінің, сынып жетекшілерінің рұқсатынсыз кетуге;
- Сыныптан тыс және спорттық, мәдени көпшілік іс-шараларды өз бетінше тастап кетуге;
- Мектепке және мектеп маңына қару, өртке қауіпті жарылғыш, жанғыш сұйықтық, газ баллонын, темекі, спирттік ішімдіктер, есірткі, адамды жындандыратын, естен тандыратын, қанын қыздыратын құралдар, сонымен бірге улы және токсиндік заттар әкелуге;
- Мектеп маңы мен мектепте шылым шегуге ;
- Ұялы телефон әкелуге, сабақ үстінде, үзіліс уақытында ұялы телефонды пайдалануға

Қ А Т А Ң Т Ы Й Ы М САЛЫНАДЫ

Келісемін
Төлеби ауданы
әкімінің орынбасары
_______ С.Дүйсебаев

Бекітемін
Төлеби аудандық білім бөлімі
басшысының м.а
______________Б.Тойлыбаев

Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігінің «Біртұтас тәрбие бағдарламасын» іске асыру бойынша Мемлекеттік құзырлы органдармен бірлескен 2023-2024 оқу жылына арналған Түркістан облысы Төлеби ауданы білім беру ұйымдарының

КЕШЕНДІ ЖОСПАРЫ

2023-2024 оқу жылы